

Utbildningsinspektion i Öllsjös och Skepparslövs skolor

Öllsjös skola förskoleklass, grundskola årskurserna 1-2
Skepparslövs skola grundskola årskurserna 3-5

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Öllsjös skola och Skepparslövs skola den 20-21 mars 2007. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden, nämligen skolans uppdrag att främja elevernas lärande, kunskapsuppdraget, att överföra grundläggande värden, demokratiuppdraget, samt rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning och hur skolans uppföljningssystem fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/ Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna vid kommande inspektionstillfälle.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Öllsjös skola och Skepparslövs skola, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolorna som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Öllsjös skola och Skepparslövs skola intervjuades rektorn, lärare, elevvårdspersonal, föräldrar och elever. Inspektörerna besökte även lektioner i Öllsjös skola och Skepparslövs skola. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns i rektorsområdet utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av skolorna

Öllsjös skola	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	112
Förskoleklass	34
Grundskola	92

Skepparslövs skola	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	45
Grundskola	107

Källa: Kristianstads kommun

Rektorsområdet är uppdelat på två skolor. På Öllsjö skola finns fyra så kallade barnskolor. Varje barnskola innehåller barn i förskoleklass samt årskurserna 1 och 2. Skepparslövs skola består av två åldersblandade klasser i årskurserna 3 till och med 5. Båda skolorna ligger utanför Kristianstad och ingår i skolområde 5 där även en skola för de senare årskurserna finns.

Helhetsbedömning

Öllsjös och Skepparslövs skolor präglas av en ambitiös och engagerad personalstyrka. Skolornas kvalitetsarbete påvisar en god vilja till att utveckla och att förbättra verksamheten utifrån de förutsättningar som råder. Metodförändringar utifrån analyser av skolornas resultat är ett naturligt inslag i skolornas arbetssätt. Bland annat har laborativ matematik införts för att komma till rätta med ett mindre bra resultat i detta ämne. Eleverna sätts i fokus och det är utifrån deras behov verksamheten organiseras. Samtliga intervjuade är i stort sett nöjda med skolorna och tycker att skolorna tillvaratar elevernas intressen på ett bra sätt.

Kunskaper

Kunskapsresultaten vid Öllsjös skola och Skepparslövs skola mäts genom de för kommunen gemensamma proven i ämnena matematik och svenska i årskurs 3 och de nationella ämnesproven i årskurs 5. Resultaten på de kommunala proven visar att det finns ett antal elever som bedöms ha svårigheter att nå målen i matematik för årskurs 5. De nationella provresultaten i årskurs 5 visar att Skepparslövs skola ligger i nivå med kommunens genomsnittliga resultat. En systematisk uppföljning av elevernas kunskapsutveckling sker endast i matematik, engelska samt svenska. I övriga ämnen sker inte någon systematisk uppföljning av i vilken utsträckning eleverna når målen. Inspektörerna bedömer att uppföljning av elevers kunskaper i andra ämnen än matematik, svenska samt engelska måste förbättras i Öllsjös och Skepparslövs skolor och, i likhet med till exempel matematikämnet, användas för att förbättra möjligheterna för eleverna att nå målen.

De elever som inte bedöms nå målen i matematik, svenska och engelska är identifierade och har åtgärdsprogram. Inspektörerna bedömer att det bedrivs en god verksamhet för de elever som är i behov av särskilt stöd i dessa ämnen i Öllsjös och Skepparslövs skolor.

Vid intervjuer med elever framkommer att det finns begränsad kännedom om gällande mål enligt kursplaner och läroplaner. Vid vissa temaarbeten har eleverna fått reda på vilka mål som gäller men detta är inte något som generellt sker i undervisningen i Öllsjös och Skepparslövs skolor. Målen som lärarna anger i elevernas indi-

viduella utvecklingsplaner används inte aktivt och huvuddelen av eleverna uppger vid intervjuerna att de inte kommer ihåg sina mål. De mål som nämndes är till stor del kvantitativa och har en begränsad anknytning till kursplanemålen. Vid intervjuer med personal i båda skolorna framkommer att ett arbete med att förtydliga och bryta ner kursplanemålen i samtliga ämnen är igångsatt och att dessa därefter kommer att klargöras för eleverna. Inspektörerna bedömer att kännedomen om gällande kursplaners mål samt läroplanens mål bör ökas hos eleverna. I detta sammanhang bedömer inspektörerna att de individuella utvecklingsplanerna kan användas mer aktivt för att för eleverna synliggöra deras kunskapsutveckling.

Normer och värden

Eleverna i Öllsjös skola och Skepparslövs skola genomför årligen en kommungemensam enkät som bland annat avser att mäta stämningen i skolorna. Enligt denna enkät förekommer det mobbning i enstaka fall. Vid intervjuer med elever framkommer det att det är mycket ovanligt med mobbning eller annan kränkande behandling men att det kan förekomma bråk i anslutning till fotbollsplanen eller vid snöbollskastning. Vid de tillfällen detta skett har skolorna åtgärdat problemen direkt och därefter har bråken upphört. Inspektörerna bedömer att det sker ett kontinuerligt värdegrundsarbete på båda skolorna som tycks ha avsedd verkan. Inspektörerna vill dock påpeka att all mobbning är förbjuden och att enkätsvaren måste analyseras noggrant.

Vid intervjuerna framkommer att eleverna inte har deltagit i framtagandet av likabehandlingsplanen. Däremot framkommer i intervjuerna att eleverna har varit med och kunnat påverka ordningsreglerna. Likabehandlingsplanen var endast känd av enstaka elever. Likabehandlingsplanen belyser inte åtgärder om vuxen kränker en elev och det framgår inte vilka konkreta insatser som ska genomföras under verksamhetsåret. Inspektörerna bedömer att likabehandlingsplanen och arbetet med den måste ses över. Ansvar för att upprätta likabehandlingsplanen var vid tidpunkten för inspektionen inte delegerat till rektorn. Därför görs en samlad bedömning av kommunens upprättade likabehandlingsplaner i kommunrapporten.

Ledning och kvalitetsarbete

Vid intervjuer med elever i Öllsjös och Skepparslövs skolor framkommer att de inte är med och tar fram arbetsplanen och kvalitetsredovisningen. Vid intervju med föräldrar framkommer att de har beretts möjlighet att delta i arbetet med kvalitetsredovisningen och arbetsplanen. De tycker dock att arbetsformerna inneburit att de mer har blivit informerade om innehållet än att de direkt har medverkat i planarbetet. Inspektörerna bedömer att eleverna i Öllsjös och Skepparslövs skolor bör få en ökad möjlighet att påverka innehållet i kvalitetsarbetet samt arbetsplanen. Kvalitetsredovisningen innehåller de delar som förordningen anger. Vid intervjuerna med i synnerhet personal från Öllsjös skola framkom det att de ser nyttan med kvalitetsarbetet och tycker att detta hjälper dem att utveckla skolan.

I Öllsjös och Skepparslövs skolor finns det i nuläget mindre behov av svenska som andraspråk. Dock sker det en inflyttning av elever med annat modermål till dessa skolor så att behovet kan komma att öka i framtiden. Vid inspektionstillfället anordnades inte svenska som andraspråk enligt förordningen. Svenska som andraspråk genomförs istället som stöd i den ordinarie svenskundervisningen och då inte efter kursplanen för svenska som andraspråk. Inspektörerna bedömer att skolorna måste utveckla undervisningen i svenska som andraspråk.

I Skepparslövs skola har eleverna eget arbete som integreras i övriga ämnen. Vid intervjuerna framkommer att detta betraktas som detsamma som elevens val. Eget

arbete innebär att eleverna kan välja olika ämnen. Tiden för detta arbete styrs dock av hur långt eleven nått i övriga ämnen. Inspektörerna bedömer att inte alla elever har tillgång till elevens val och skolan bör därför tillse att alla elever får möjlighet att fördjupa eller bredda sig inom ramen för elevens val.

Det finns i nuläget inte en gemensam rektor för rektorsområdet utan tjänsten är tillfälligtvis delad mellan två rektorer. Inspektörernas bedömer att rektorerna var och en är väl förtrogen med sin specifika verksamhet och att de tillsammans med personalen tar ansvar för att utveckla verksamheten.

Brister som måste åtgärdas och förbättringsbehov

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolorna gör inte någon systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskaper i förhållande till de nationella målen i årskurs 5 i samtliga ämnen (4 kap. 1 § skollagen, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen samt avsnitt 2.8 läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet).
- Svenska som andraspråk anordnas inte enligt förordningen (2 kap. 16 § grundskoleförordningen).
- Eleverna medverkar inte i upprättandet av kvalitetsredovisningen och arbetsplanen (2 kap. 23 § grundskoleförordningen, 4 § förordningen om kvalitetsredovisning).

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- Skolorna bör på ett tydligare sätt klargöra målen för eleverna.
- Arbetet med de individuella utvecklingsplanerna bör förbättras i Öllsjös skola och Skepparslövs skola.
- Samverkan mellan skolorna bör förbättras för att stödja elevernas långsiktiga lärande.
- Elevens val bör ses över för att eleverna ska få en likvärdig undervisning i detta ämne.

Bedömningar

1. Kunskaper

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att varje elev ska nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Inspektörerna granskar om utbildningen ger kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Vidare granskas vilka förutsättningar kommun och skola ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inspektionen bedömer här Resultat på nationella prov Differenser mellan klasser/-skolor Könsrelaterade skillnader	Bedömning Utifrån skolans dokumentation avseende de nationella ämnesproven framkommer inget annat än att eleverna ges förutsättningar att nå de nationella målen i engelska, matematik och svenska.
---	---

1.2 Genomförande av utbildningen

Inspektionen bedömer här Utgångspunkt i uppdraget Utrymme för olika kunskapsformer Elevernas ansvar och inflytande Samverkan	Bedömning Genomförandet av utbildningen är i huvudsak gott förutom avseende, <i>Elevers ansvar och inflytande</i> Eleverna uppgav att de inte hade någon kännedom om målen enligt kursplanerna samt läroplanen. De individuella utvecklingsplanerna används inte i aktivt i deras utveckling och kännedomen om innehållet var begränsat. Skolan bör därför klargöra målen enligt kursplaner och läroplanen för eleverna. Arbetet med de individuella utvecklingsplanerna bör förbättras i Öllsjös skola och Skepparslövs skola. <i>Samverkan</i> Samverkan mellan skolorna i rektorsområdet är mindre bra trots att det finns gemensamma arbetsgrupper. Samverkan mellan skolorna bör förbättras för att stödja elevernas långsiktiga lärande.
---	---

1.3 Anpassning av verksamheten och särskilt stöd

Inspektionen bedömer här Individanpassning av läran- det Särskilt stöd och åtgärdspro- gram	Bedömning Anpassning av verksamheten och särskilt stöd genom- förs till stor del med god kvalitet.
--	---

1.4 Kunskapsuppföljning och kommunikation av resultat

Inspektionen bedömer här Uppföljning av elevers kun- skaper Kommunikation av resultat	Bedömning Detta bedömningsområde bör förbättras i Öllsjös och Skepparslövs skolor avseende, uppföljning av elevers kunskaper Vid inspektionstillfället genomfördes en systematisk uppföljning av elevernas kunskapsutveckling endast i matematik, svenska och engelska. För att säkerställa att eleverna når målen i samtliga äm- nen enligt kursplanerna måste skolan ta fram en struktur för hur uppföljning av elevernas kunskapsutveckling ska ske i alla ämnen.
---	--

2. Normer och värden

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att främja vårt sam-
hälles demokratiska värderingar och för att hos eleverna utveckla normer och vär-
den i enlighet med styrdokumentet för vårt skolväsende.

Enligt skollagen ska utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till
ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna framhålls att
barnen och eleverna ska utveckla förståelse och respekt för alla människors lika
värde. Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygg-
het. Eleverna ska också utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska
ställningstaganden och eleverna ska kunna ta ett allt större ansvar för det egna ar-
betet och för miljön.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Inspektionen bedömer här Studiemiljö och arbetsro Värdegrundsarbetet Ordningsregler Likabehandlingsplan	Bedömning Det har i inspektionen inte framkommit annat än att detta område fungerar väl.
--	---

3. Ledning och kvalitetsarbete

Inom detta granskningsområde behandlas verksamhetens ledning och personal och om kommunen och skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Inspektionen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur kommunens och skolans uppföljningssystem fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Personalens utbildning och kompetensutveckling

Inspektionen bedömer här Personalens utbildning Personalens insikter i de föreskrifter som styr utbildningen Personalens kompetensutveckling.	Bedömning Det har i inspektionen inte framkommit annat än att detta område fungerar väl.
---	--

3.2 Rektors ansvar

Inspektionen bedömer här Rektors förtroget Rektors ansvar för verksamhetens utveckling mot de nationella målen Rektors beslutsfattande	Bedömning Det har i inspektionen inte framkommit annat än att detta område fungerar väl.
--	--

3.3 Tillgång till utbildning

Inspektionen bedömer här Skolplikt och tillgång till utbildningsplats Undervisningstid Valmöjligheter Studie- och yrkesorientering Lokaler och läromedel Avgiftsfri utbildning	Bedömning Tillgången på utbildning måste förbättras i Öllsjös skola och Skepparslövs skola avseende, Valmöjligheterna. I Skepparslövs skola har eleverna eget arbete som en integrerad del i övriga ämnen vilket betraktas som elevens val. Eget arbete genomförs där eleverna kan välja olika ämnen. Tiden för detta arbete styrs dock av hur långt eleven nått i övriga ämnen. Inspektörerna bedömer att inte alla elever på ett likvärdigt sätt får möjlighet att fördjupa eller bredda sig inom ramen för elevens val. Svenska som andraspråk genomförs som stöd i den ordinarie svenskundervisningen och inte efter kursplanen för svenska som andraspråk. Det saknas rutiner för hur behovet av svenska som andraspråk ska utredas. Inspektörerna bedömer att svenska som andraspråk måste anordnas efter förordningen.
---	---

3.4 Kvalitetsarbete

Inspektionen bedömer här Systematiskt kvalitetsarbete Kvalitetsredovisning	Bedömning Inspektörerna bedömer att det sker ett godtagbart kvalitetsarbete i Öllsjös och Skepparslövs skolor utom avseende arbetet med, Kvalitetsredovisningen Vid intervjuer framkommer att elever inte deltar när kvalitetsredovisningen och arbetsplanen tas fram. Eleverna måste få ökad möjlighet att delta i arbete med kvalitetsredovisningen samt arbetsplanen.
---	---

Lund 2008-01-22

Per Joel Jarlunger
Birgitta Henecke

Tabell 1. Resultatmått för elever i årskurs 5, Fjälkestads skola

	Skepparslövs skola	
	2005	2006
Svenska	89,3 %	97%
Matematik	78,6 %	97 %
Engelska	96,4 %	97 %

Källa: Skolans egen statistik